

سونامی افزایش قیمت در بازار خودرو

«حذف گری مارکت ها و تعلیق ثبت سفارش واردات خودرو» را شاید بتوان از جمله دلایل اصلی افزایش قیمت خودروهای وارداتی در ماههای اخیر دانست، اما به گفته فعالان و دست اندرکاران بازار خودرو در کنار عوامل مذکور می توان از «ابلاغ اصلاحیه اسقاط خودروهای فرسوده» به عنوان یکی دیگر از دلایل افزایش قیمت خودروهای وارداتی یاد کرد، عاملی که به گفته دست اندرکاران صنعت خودرو افزایش هزینه واردات خودرو و در نهایت افزایش قیمت خودروهای وارداتی را به همراه داشته است؛ در کنار عوامل مذکور می توان به «نوسان نرخ ارز» نیز اشاره کرد عاملی که همواره بازار خودروهای وارداتی را تحت تاثیر قرار داده است.

اواخر سال گذشته و در راستای ساماندهی بازار خودروهای وارداتی وزارت صنعت، معدن و تجارت اقدام به حذف شرکت های واردکننده متفرقه خودرو که در بازار خودرو به عنوان گری مارکت شناخته می شوند از لیست واردکنندگان خودرو کرد. روندی که موجب شد تا با گذشت شش ماه از این تصمیم شاهد برهم خوردن تعادل میان عرضه و تقاضا باشیم که این امر را می توان یکی از عوامل افزایش قیمت خودروهای وارداتی اعلام کرد. هنوز بازار به خروج واردکنندگان متفرقه عادت نکرده بوده که این وزارتخانه در اقدامی خلق الساعه از توقف ثبت سفارش خودرو تا زمان تصویب «دستورالعمل و ضوابط واردات خودرو و همچنین نحوه همکاری با شرکت های خودروساز خارجی» خبر داد؛ خبری که شوک قیمتی در بازار وارداتی ها را به همراه داشت. شوکی که با ابلاغ دستورالعمل جدید اسقاط فرسوده ها به آن دامن زد و موجب شد تا بازار خودروهای وارداتی افزایش بیش از پیش را تجربه کند.

شتاب افزایش قیمت

پس از تصمیمات وزارت صنعت، معدن و تجارت در راستای ساماندهی بازار خودروهای وارداتی، شتاب افزایش قیمت وارداتی ها با ابلاغ اصلاحیه اسقاط خودروهای فرسوده در ازای واردات خودرو زده شد. در اصلاحیه ابلاغی از سوی هیات دولت خودروهای سواری و وانت وارداتی به لحاظ مصرف سوخت به پنج گروه «خودروهای با مصرف کمتر از ۵ لیتر در صد کیلومتر، ۵ تا ۶ لیتر در صد کیلومتر، ۶ تا ۷ لیتر در صد کیلومتر، ۷ تا ۸ لیتر در صد کیلومتر و بیش از ۸ لیتر در صد کیلومتر» تقسیم شده اند، که براساس تقسیم بندی صورت گرفته شرایط شماره گذاری خودروهای وارداتی براساس مصرف سوخت در چرخه ترکیبی، از اسقاط حداقل ۲ دستگاه تا حداکثر ۸ دستگاه خودروی فرسوده، متفاوت خواهد بود. رادین پیمان فر یکی از کارشناسان بازار خودرو، معتقد است که ابلاغیه مذکور در کنار نوسان شدید قیمت ارز افزایش قیمت خودروهای وارداتی در بازار را به همراه داشته است.

به گفته این کارشناس صنعت خودرو ثابت نبودن نرخ ارز یکی از دلایلی است که افزایش قیمت وارداتی ها در بازار را به همراه داشته؛ چرا که واردات خودرو در بخش تعرفه و هزینه ها بر مبنای ارز مبادله ای در نظر گرفته می شود و طبیعتاً هر یک از این بخش ها تاثیر مستقیمی بر افزایش قیمت خودرو خواهد گذاشت. به گفته این کارشناس حوزه خودرو نوسان نرخ ارز در برخی خودروها افزایش ۱۰ درصدی قیمت خودرو را نیز به همراه داشته است. وی معتقد است در کنار نرخ ارز می توان از اصلاحیه اسقاط خودروهای فرسوده در ازای واردات خودرو به عنوان یکی دیگر از عوامل افزایش قیمت خودرو یاد کرد، عاملی که موجب شده تا در برخی از مواقع شاهد دو برابر شدن هزینه های واردات خودرو باشیم. به گفته این دست اندرکار صنعت خودرو اجرای این ابلاغیه تنها افزایش قیمت بازار وارداتی ها را به همراه نخواهد داشت بلکه به مرور زمان شاهد افزایش قیمت خودروهای فرسوده نیز خواهیم بود.

این کارشناس صنعت خودرو در خصوص افزایش قیمت خودرو به دلیل توقف ثبت سفارش واردات خودرو نیز می گوید: افزایش قیمت به این بهانه در اصل سوء استفاده از شرایط موجود محسوب می شود؛ چرا که در ماههای نخست سال جاری واردات خودرو رشد قابل توجهی داشته و با توجه به اینکه توقف ثبت سفارش به تازگی رخ داده افزایش قیمتی که در حال حاضر در بازار وارداتی ها شاهد آن هستیم نمی تواند از این عامل اثر گرفته باشد.

وی معتقد است، آنچه مسلم است ثبت سفارش به طور کامل متوقف نخواهد شد و به همین دلیل استناد به موضوع برای افزایش قیمت تنها بهانه جویی محسوب می شود و جو روانی ایجاد شده در بازار در این افزایش بی اثر نبوده است. اما فرید زاوه یکی دیگر از کارشناسان صنعت خودرو کاهش عرضه در بازار خودروهای وارداتی را یکی از دلایل اصلی افزایش قیمت وارداتی ها در هفته های اخیر دانسته و معتقد است: ادامه دار شدن تعلیق سایت ثبت سفارش خودروهای وارداتی موجب شده تا شاهد کاهش عرضه در بازار وارداتی ها باشیم روندی که افزایش چشمگیر قیمت این خودروها در بازار را به همراه داشته است.

به گفته این کارشناس خودرو، به وضعیت نامشخص بازار خودروهای وارداتی می توان ابلاغیه جدید دولت در خصوص اسقاط خودروهای فرسوده را نیز افزود اقدامی که افزایش هزینه های خودروهای وارداتی و بالطبع افزایش قیمت این خودروها در بازار را به همراه داشته است. این کارشناس صنعت خودرو با اشاره به اینکه دولت منشأ گرانی در بازار خودروهای وارداتی محسوب می شود می گوید: اقداماتی که دولت در بازار وارداتی ها صورت داده از یک سو و اعمال قوانین جدید در بازار این خودروها برهم خوردگی تعادل در این بازار را به همراه داشته است. به گفته این کارشناس بازار خودرو با ادامه روند کنونی شاهد کوچک شدن بازار خودروهای وارداتی خواهیم بود که این امر افزایش بیش از پیش قیمت این خودروها در بازار را به همراه خواهد داشت.

از سوی دیگر در حالی متولیان این بخش بر توقف تعلیق ثبت سفارش اصرار دارند که فعالان و دست اندرکاران صنعت خودرو خبر از افزایش قیمت و کمبود خودرو در بازار می دهند. خبری که چندان مورد تایید مسئولین وزارت صنعت، معدن و تجارت نیست؛ بطوریکه خسرو تاج با رد ادعاهایی مبنی بر احتمال افزایش قیمت خودرو به دلیل توقف ثبت سفارش واردات، مدعی

است که با توجه به اینکه از یک سو واردات خودرو از محل ثبت سفارش‌های پیشین همچنان ادامه دارد و متوقف نشده و از سوی دیگر با توجه به افزایش واردات خودرو در چهارماهه نخست سال جاری، افزایش عرضه خودرو می‌تواند منجر به کاهش قیمت‌ها نیز شود. اظهارنظر مطرح شده از سوی معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت در حالی است که متولیان بازار خودرو معتقدند با تداوم وضعیت موجود شاهد افزایش قیمت در بازار خودروهای وارداتی خواهیم بود؛ تداومی که در ابتدای امر در بازار خودروهای کارکرده نمود خواهد یافت و پس از آن با کمبود در بازار شاهد افزایش قیمت در بازار خودروهای صفر وارداتی خواهیم بود.

داخلی‌ها صعودی شدند

اما در کنار بازار وارداتی‌ها خودروهای داخلی نیز در این مدت از افزایش قیمت در امان نبوده‌اند و در هفته‌های اخیر افزایش چند صد هزار تومانی برای این خودروها ثبت شده است. «اخذ مجوز افزایش قیمت از سوی شورای رقابت، کاهش عرضه، تعطیلات تابستانی، مصوبه جدید اسقاط فرسوده‌ها و...» از جمله دلایلی است که فعالان بازار خودرو افزایش قیمت خودروهای داخلی را به آن نسبت می‌دهند. عواملی که اثرگذارترین آنها را می‌توان مصوبه شورای رقابت دانست، براساس موافقت شورای رقابت افزایش حداکثر یک تا ۱.۵ درصدی قیمت پراید و تیبا و همچنین رشد ۲.۵ درصدی قیمت سمند و پژو کلید خورد، با توجه به مصوبه این شورا مجوز افزایش قیمتی ۱۵۰ هزار تومانی پراید و تیبا و ۴۰۰ هزار تومانی قیمت پژو و سمند به خودروسازان داده شد و این امر رشد قیمتی مجوزدار این خودروها در بازار را به همراه داشت.

افزایش قیمت صورت گرفته از سوی سایپا و پارس خودرو در حالی است که زامیاد نیز به تازگی از افزایش قیمت محصولات خود خبر داده است و ظاهراً روند افزایش مجوزدار قیمت خودروهای داخلی ادامه دارد. با استناد به آخرین مصوبه هیات وزیران در زمینه افزایش نرخ بیمه شخص ثالث در سال ۱۳۹۶ و با رعایت نرخ‌های اعلامی از سوی شورای رقابت و همچنین تغییر هزینه ساخت پلاک، قیمت‌های جدید اعلام می‌شود از جمله دلایلی است که زامیاد افزایش قیمت محصولات این شرکت را به آن نسبت داده است.

کاهش عرضه یکی دیگر از دلایلی است که فعالان بازار خودرو افزایش قیمت داخلی‌ها در هفته‌های اخیر را به آن نسبت می‌دهند، هرچند دلیل این کاهش عرضه از سوی برخی شرکت‌های خودروسازی مانند ایران خودرو اعلام نشده اما به گفته برخی از دست‌اندرکاران بازار روند پیش گرفته موجب شده تا قیمت محصولات داخلی از جمله محصولات شرکت ایران خودرو افزایش قابل توجهی در بازار داشته باشند، به طوری که در هفته جاری پژو ۲۰۶، ۲۰۰ تا ۲۵۰ هزار تومان افزایش قیمت را تجربه کرد؛ پژو ۲۰۶ صندوق‌دار نیز از افزایش قیمت در بازار بی‌نصیب نبوده بطوریکه این خودرو نیز در این مدت افزایش حدود ۲۰۰ هزار تومانی داشته است. ظاهراً عدم ارائه مجوز افزایش قیمت برای برخی از محصولات ایران خودرو را می‌توان دلیل کاهش عرضه از سوی این شرکت دانست دلیلی که موجب شد تا بدون اخذ مجوز از سوی شورای رقابت محصولات این شرکت در بازار افزایش قیمت را تجربه کنند. اما افزایش قیمت محصولات سایپا به دو دلیل «اعمال افزایش نرخ بیمه شخص ثالث در سال ۹۶» (بنابر مصوبه هیات وزیران درخصوص افزایش نرخ دیه) و همچنین «مجوز مصوبه شورای رقابت» صورت گرفته است. به طوریکه تیبا افزایش ۱۰۰ تا ۱۵۰ هزار تومانی داشته و پراید ۱۱۱ نیز افزایش ۴۰۰ هزارتومانی را تجربه کرده و پراید ۱۳۱ نیز حدود ۲۰۰ هزار تومان رشد قیمت داشته است. تعطیلات تابستانی از دیگر دلایلی است که فعالان بازار خودرو همواره افزایش قیمت در تابستان را به آن نسبت می‌دهند. به گفته فعالان این بخش با شروع تعطیلات تابستان شاهد افزایش تقاضا در بازار خودرو هستیم که این امر افزایش قیمت خودرو را به همراه دارد؛ روندی که با پایان تعطیلات تاحدودی تعدیل می‌شود.

اما در کنار عوامل مذکور زاوه روند پیش فروش خودرو در کشور را یکی دیگر از عوامل افزایش قیمت در بازار خودروهای داخلی دانسته و در این خصوص می‌گوید: سفته بازی از یک سو و ورود برخی از نمایندگان فروش شرکت‌های خودروساز به بازار داغ ثبت نام از سوی دیگر از جمله عواملی محسوب می‌شود که می‌توان افزایش قیمت خودرو در بازار را به آن نسبت داد. به گفته این کارشناس صنعت خودرو، زمانی که یکی از این شرکت‌ها اقدام به پیش‌فروش اینترنتی خودروهای تولیدی خود می‌کند در کوتاهترین زمان ممکن شاهد پیش‌فروش چندهزار دستگاهی خودرو مذکور می‌شویم این امر درحالی است که سهم مصرف‌کننده واقعی شاید کمتر از ۱۰ درصد از این پیش‌فروش صورت گرفته باشد. دسترسی به رانت اطلاعاتی و آگاهی از زمان دقیق آغاز پیش‌فروش و... از جمله دلایلی است که زاوه معتقد است موجب شده‌اند تا روش پیش‌فروش تنها آشفته‌گی بازار خودروهای داخلی را رقم زند. روندی که به گفته این کارشناس حوزه خودرو بازار سیاه حواله‌های خودرو را به همراه داشته؛ بطوریکه این حواله‌ها با قیمت‌هایی چند میلیون تومانی در بازار دست به دست می‌شود روندی که صعودی شدن بازار خودرو را به همراه داشته است.

روند پیش‌گرفته در بازار خودروهای داخلی در حالی است که پیش از برجام و در دوران تحریم‌ها خودروسازان داخلی به بهانه اعمال تحریم‌های بین‌المللی اقدام به افزایش قیمت خودروهای داخلی می‌کردند به گفته خودروسازان داخلی عدم تامین قطعات از مسیرهای معمول تجاری و افزایش هزینه قطعات و مواد اولیه ناچار به افزایش قیمت خودروهای داخلی می‌شدند، روندی که با رفع تحریم‌های بین‌المللی و آسان شدن دسترسی به مواد اولیه تغییر نکرد و به این طریق نه تنها شاهد ثبات در بازار خودروهای داخلی نبودیم، بلکه در این مدت به دفعات شاهد افزایش قیمت خودروهای داخلی نیز بوده‌ایم. روند افزایشی قیمت خودرو در بازار در حالی صورت گرفته که با لغو تحریم‌های بین‌المللی توقع کاهش و یا ثبات قیمت در میان خریداران خودرو به وجود آمده بود، توقعی که عملی نشد و فعالان بازار خودرو معتقدند که کاهش یا ثبات قیمت در صورتی محقق خواهد شد که در کنار نوآوری و تولید خودروهای جدید شاهد افزایش بهره‌وری در صنعت کشور نیز باشیم.

منبع: 24 آنلاین

